journal of
e-ISSN 2757-7031

Erciyes Akademi
dergisi

Cilt/Issue 37 Sayı/Number 4 Aralık/December 2023

https://dergipark.org.tr/tr/pub/erciyesakademi
erciyesakademi@erciyes.edu.tr

ERCİYES AKADEMİ

e-ISSN: 2757-7031

yıl / year: 2023 *cilt / volume: 37* *sayı / issue: 4*

Uluslararası hakemli bilimsel dergi
An international peer-reviewed scientific journal

İletişim Adresi / Communication Address

Erciyes Üniversitesi
Nuri-Zekiye Has Enstitüler Binası
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Melikgazi / KAYSERİ
https://dergipark.org.tr/tr/pub/erciyesakademi
erciyesakademi@erciyes.edu.tr

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Erciyes Akademi adıyla yayına devam etmektedir.

ERCİYES AKADEMİ

Dergi Sahibi / Owner
Prof. Dr. Fatih ALTUN (Erciyes Üniversitesi Rektörü)

Editör / Editor
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Halit AKIN (Erciyes Üniversitesi)

Editör Yardımcısı / Co-Editor
Arş. Gör. Mustafa YILMAZ (Erciyes Üniversitesi)

Editör Kurulu / Editorial Board
Prof. Dr. Xavier RICHET (Sorbonne Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahir NAKİP (Çankaya Üniversitesi)
Prof. Dr. Asım YAPICI (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet KAVAS (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ÖZCAN (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Josef PABLONSKY (Prag Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Zakir AVŞAR (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Şükrü ÇORUK (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Maktagül ORAZBEK (Avrasya Milli Üniversitesi)
Prof. Dr. Zorona NIKITOVIĆ (İşletme ve Girişimcilik Üniversitesi)
Prof. Dr. Şaban NAZLIOĞLU (Pamukkale Üniversitesi)
Doç. Dr. Ergenekon SAVRUN (Ufuk Üniversitesi)

Alan Editörleri / Field Editors
Doç. Dr. İfakat Banu AKÇEŞME (Erciyes Üniversitesi)
Doç. Dr. Remzi AYDIN (Erciyes Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nilay AKGÜN AKAN (Erciyes Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AKŞEHİRLİOĞLU (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Galip ÖNER (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Yakup ZİYAALP (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Onur TOK (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Cavidan YEMEZ (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Deniz AY (Erciyes Üniversitesi)

Mizanpaj Editörleri / Layout Editors
Arş. Gör. Dr. Pembe ÜLKER (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Erdal Kaan TOPRAKKALE (Erciyes Üniversitesi)

Yabancı Dil Editörleri / Language Editors
Fransızca - Doç. Dr. İlhan GÜLLÜ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Almanca - Dr. Öğr. Üyesi Heiko SCHUSS (Abdullah Gül Üniversitesi)
Rusça - Öğr. Gör. Dr. Tamara TANASHEVA (Erciyes Üniversitesi)
İngilizce - Öğr. Gör. Göktuğ YÜCEL (Erciyes Üniversitesi)

Danışma Kurulu /Advisory Board

Prof. Dr. Kurtuluş KARAMUSTAFA
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Şükrü AKDOĞAN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Celaleddin ÇELİK
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Meltem Seba ÖZTURAN
Boğaziçi Üniversitesi

Prof. Dr. Arslan TOPAKKAYA
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Hakan AYDIN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. M. Xavier RICHET
Sorbonne Üniversitesi -Fransa

Prof. Dr. Eyyup YARAŞ
Akdeniz Üniversitesi

Prof. Dr. Nurekenova GULNARA
Milli Kızlar Pedagoji Üniversitesi -Kazakistan

Prof. Dr. Alper ASLAN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Hava SELÇUK
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Timur VURAL
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Prof. Dr. Josef JABLONSKY
Prag Ekonomi Üniversitesi -Çekya

Prof. Dr. Serdar PİRTİNİ
Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Maktagül ORAZBEK
Avrasya Milli Üniversitesi -Kazakistan

Prof. Dr. Feyzan GÖHER VURAL
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Prof. Dr. Efzeleddin ESGER
Milli İlimler Akademisi -Azerbaycan

Doç. Dr. Zorona NIKITOVIĆ
İşletme ve Girişimcilik Fakültesi -Sırbistan

Doç. Dr. Recep ÖZKAN
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Doç. Dr. Leman SÜLEYMANOVA
Milli İlimler Akademisi -Azerbaycan

Doç. Dr. Vladimir RİSTANOVİC
İşletme ve Girişimcilik Fakültesi -Sırbistan

Doç. Dr. Arzu MEMMODOVA
Bakü Devlet Üniversitesi -Azerbaycan

Doç. Dr. Burak GÖKBULUT
Yakındoğu Üniversitesi -KKTC

Doç. Dr. Cihat KÖKSAL
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Heiko SCHUSS
Abdullah Gül Üniversitesi

Doç. Dr. Filiz SÖNMEZ
Erciyes Üniversitesi

Dr. Ganna KHARLAMOVA
Kiev Üniversitesi -Ukrayna

Dr. Elvira BOLAT
Bournemouth Üniversitesi -İngiltere

Dr. Muhammed Ali NASIR
Leeds Business School- İngiltere

Dr. Eduard Alexandru STOICA
Lucian Blaga Üniversitesi-Romanya

Dr. Öğr. Üyesi Tarık DOĞRU
Florida State Üniversitesi –ABD

Amaç ve Kapsam

Erciyes Akademi, sosyal bilimler alanında çalışma yapan bilim insanlarının bilgi, deneyim, değerlendirme, görüş ve önerilerini paylaştıkları bilimsel bir platform oluşturmayı ve bilimsel etik çerçevesinde sosyal bilimlerin her alanında literatüre özgün katkılar yapan makale, kitap kritiği, çeviri, derleme gibi bilimsel çalışmaları yayımlayarak sosyal bilimlerde bilgi birikimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Erciyes Akademi sosyal bilimlerin her alanında (eğitim bilimleri, ilahiyat, iletişim bilimleri, coğrafya, tarih, dilbilim, psikoloji, antropoloji, felsefe, filoloji, müzikoloji, güzel sanatlar, sosyoloji, arkeoloji, ekonomi, uluslararası ilişkiler, sosyal hizmet, siyaset bilimi, uluslararası çalışmalar, iş yönetimi, uygulamalı ekonometri, uygulamalı istatistik, hukuk, kamu yönetimi, işletme, maliye, Türk dili ve edebiyatı, Türkçe öğretimi) bilimsel çalışmalara Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça ve Fransızca dillerinde yer veren uluslararası hakemli bir dergidir.

Erciyes Akademi 1987 yılından beri düzenli olarak yayımlanan, uluslararası alan indekslerinde taranan, hakemli, açık erişimli, elektronik bir dergidir. Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere üç ayda bir yayınlanır. Dergide yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Aim and Scope

Erciyes Akademi aims to comprise a scientific platform for academics who desire to share their knowledge, notions, findings and researches with colleagues while contributing to the accumulation of knowledge in Social Sciences by publishing scientific studies such as articles, book critics, translations and reviews that make original contributions to the literature within the framework of scientific ethics.

The journal welcomes articles from all the fields of social sciences (Economics, Sociology, Political Science, Business, History, Turkish Language and Literature, Turkish Language Teaching, Philosophy, Geography, Educational Sciences, Law, Art History, Archeology, Communication Sciences, Linguistics, Music, Fine Arts, Tourism, International Relations, Finance, International Trade and Finance, Public Administration, Labor Economics, Theology, and other related fields) in Turkish, English, German, Russian and French.

Erciyes Akademi, first published in 1987, is an open-access, biannual (June and December) published and peer-reviewed scientific journal. All responsibility of the studies published belongs to the author(s)

TARANDIĞIMIZ İNDEKSLER / INDEXED BY		*Başlangıç tarihi / Since*
1.	***DOAJ*** *(Directory of Open Access Journals)*	14.05.2020
2.	***Ebsco (Humanities International Index)***	30.01.2018
3.	***Sobiad***	01.01.2017
4.	***DRJI*** *(Directory of Research Journals Indexing)*	04.08.2016
5.	***Index Copernicus***	30.05.2016
6.	***Index Islamicus***	16.05.2015

DERGİNİN TARİHÇESİ

Derginin Önceki Adı	**ISSN**	**eISSN**	**Yıl**
Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1300-1582	2148-8657	1987 - 2020

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

1439-1459	*Araştırma Makalesi / Research Article* DİYARBAKIR BAKIRCILIĞI VE DİYARBAKIR BAKIRCILAR ÇARŞISI'NDAKİ MUHTELİF BAKIR ÖRNEĞİ DİYARBAKIR COPPERSMITH AND VARIOS COPPER SAMPLES IN DİYARBAKIR COPPER BAZAAR **Emine KIZILASLAN**
1460-1476	*Araştırma Makalesi / Research Article* HIRİSTİYANLIKTA TESLİS İNANCI VE TESLİS KARŞITLIĞ TRINITY BELIEF AND OPPOSITION TO TRINITY IN CHRISTIANITY **Elif AKKAVAK & Mustafa ÜNAL**
1477-1501	*İnceleme Makalesi / Review Article* ŞEHİR COĞRAFYASI AÇISINDAN BİR ARAŞTIRMA: İSTANBUL İKİTELLİ'DE YERLEŞMENİN KURULUŞU, GELİŞİMİ VE DÖNÜŞÜMÜ A RESEARCH IN THE POINT OF URBAN GEOGRAPHY: THE ESTABLISHMENT, DEVELOPMENT AND TRANSFORMATION OF THE SETTLEMENT İN İKİTELLİ İSTANBUL **Hatice AKYÜZ & Mehmet Akif CEYLAN**
1502-1516	*Araştırma Makalesi / Research Article* SANAT TEMELLİ BİR ARAŞTIRMA: NARSİSİZM OLGUSUNUN SANAT YAPITINA YANSIMASI AN ART-BASED RESEARCH: THE REFLECTION OF NARCISSISM ON ARTWORK **Güneş KALAN & Aygül AYKUT**
1517-1534	*Araştırma Makalesi / Research Article* PİYANO EĞİTİMİNDE ESERLERİ BAŞLANGIÇ AŞAMASINDAN İTİBAREN EZBERLEYEREK ÇALIŞMANIN OLUŞTURDUĞU TEKNİK VE MÜZİKAL SORUNLAR TECHNICAL AND MUSICAL PROBLEMS IN PIANO EDUCATION ARISING FROM PRACTISING PIECES BY MEMORY STARTING AT THE BEGINNING **Emine Filiz YİĞİT**
1535-1565	*Araştırma Makalesi / Research Article* SOMUT OLMAYA KÜLTÜREL MİRASLARA YÖNELİK YARATICI TURİZM UYGULAMALARI: PASİNLER LAVAŞI ÖRNEĞİ CREATIVE TOURISM PRACTICES FOR INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE: THE EXAMPLE OF PASİNLER LAVASH **Uğur AKDU & Bedreddin BOZTOPRAK**

ERCİYES AKADEMİ, 2023, 37(4), 1517-1534
https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1328515

PİYANO EĞİTİMİNDE ESERLERİ BAŞLANGIÇ AŞAMASINDAN İTİBAREN EZBERLEYEREK ÇALIŞMANIN OLUŞTURDUĞU TEKNİK VE MÜZİKAL SORUNLAR

Emine Filiz YİĞİT[a]

Öz

Piyano eğitiminde eserleri çalışma ve öğrenme süreci çeşitli aşamalar içerir. Ezberleme genellikle sürecin son aşamasında, eser performansa hazır hale geldiğinde tam olarak gerçekleşir. Bununla birlikte eserleri başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışan öğrenciler çeşitli teknik ve müzikal sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, piyano eğitiminde eserleri ilk aşamadan itibaren psikomotor becerilere dayalı olarak ezberlemenin oluşturduğu teknik ve müzikal sorunları ortaya koymaktır. Çalışma ayrıca öğrencilerin sahip olduğu algısal öğrenme stillerinin, eserleri ezberleyerek çalışma davranışıyla ilişkisini incelemeyi amaçlar. Çalışma nitel araştırma yöntemi kapsamında, bütüncül tekli durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Veriler yarı kurgulu görüşme ve gözlem ile toplanmış, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Ayrıca araştırma katılımcısına öğrenme stilini saptamak amacıyla VARK Öğrenme Stilleri Envanteri (Fleming & Mills, 1992) uygulanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, katılımcının sahip olduğu tek modlu kinestetik/devinimsel" öğrenme stilinin piyano eserlerini ezberleyerek çalışma davranışı ile örtüştüğü saptanmıştır. Ayrıca eserleri ezberleyerek çalışmanın başlıca, katılımcının deşifre becerisini geliştirmesini engellediği; notasyonda yer alan nota, artikülasyon, nüans gibi öğelerin zamanla unutulmasına ve değişikliğe uğratılmasına yol açtığı; eserleri motif, cümle, tema gibi biçimsel özelliklerine göre çözümleyerek çalışmayı olumsuz etkilediği; eserlerde akıcılığın sağlanmasını geciktirdiği, performans anında ellere fazla odaklanmanın nüanslara ve müzikal ifadeye olan dikkati azalttığı, eserlerin tempo dinamiklerinde tutarsızlıklara ve hızlanma eğilimine yol açtığı; bunların yanı sıra performansta rahat çalmayı sağlayarak kaygıyı azalttığı, ellere odaklanmayı sağladığı ve performansta takılma anında zorlanmadan devam edebilmeyi sağladığı saptanmıştır.
Anahtar Kelimeler: Piyano eğitiminde ezberleme, Bellek türleri, Algısal öğrenme stilleri.

✵ ✵ ✵

TECHNICAL AND MUSICAL PROBLEMS IN PIANO EDUCATION ARISING FROM PRACTISING PIECES BY MEMORY STARTING AT THE BEGINNING

Abstract

Some phases are needed in the learning and practising process of pieces in piano education. Memorizing is usually done completely in the last phase when the piece is ready for performance. However, the students who practise piano pieces by memory starting at the beginning, faces with various technical and musical

[a] Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Müzik Eğitimi, filiz.yigit@deu.edu.tr
Makale Geliş Tarihi: 17.07.2023, Makale Kabul Tarihi: 09.11.2023

problems. The aim of this work is to present the technical and musical problems arising from memorizing piano pieces with psychomotor skills at the beginning of the practising process. In addition, it examined whether perceptual learning styles of students related to their action of practising piano pieces by memory. This work is framed within qualitative research method and holistic single case study research design. The data of the work is collected from semi-structured interviews and observations and analyzed with descriptive analysis. Also, VARK Learning Styles Questionnaire (Fleming & Mills, 1992) is applied to the participant of the work for typing his learning style. As a result, the participant' learning style which is found as unimodal kinesthetic preference" is connected with the action of memorizing piano pieces starting at the beginning. Besides, it is found that practising piano pieces by memory causes not to advance sightseeing skills of the participant; to leave out the elements as musical score, articulations and nuances in time and modify them; to pass of analyzing the formal structure of the pieces as motifs, phrases, themes; to retard playing pieces runny; to distract attention to the musical expression of the pieces while focusing his hand movements in performance; acceleration tendency in tempo dynamics. On the other hand, it is found that practising piano pieces by memory helps the participant to be relaxed in performance; to focus his hands and to keep the piece playing easily if he had stumbled in performance.
Keywords: Memorising in piano education, Memory types, Perceptual learning styles.

Giriş

Piyano çalma, bilişsel, duyuşsal ve ağırlıklı olarak psikomotor boyutların etkileşimde olduğu bir beceridir. Hughes (1915), piyano eserlerini ezberlerken izlenebilecek üç yoldan bahseder: kulak ile, görsel bellek ile (basılı sayfa üzerindeki notalar veya klavye üzerindeki notalar) ve parmak belleği veya refleks eylemi ile. İlk iki yolun, ezberlenecek eserin armonik ve biçimsel yapısını öğrenmeyi sağlayacak kullanışlı yöntemlere bağlı olduğunun altını çizer (s. 597). Chen ise (2016), piyanistlerin kullandığı dört tür belleği görsel, duyuşsal- işitsel, kinestetik ve analitik bellek olarak tanımlar (s. 114). Piyanistlerin eserleri güvenli bir şekilde ezberlemek için kendine uygun olan metodu kendisinin bulması önemlidir. Görsel belleğin işitsel bellekle beraber kullanımı daha fazla ayrıntıyı kapsaması açısından destekleyici olabilir. İşitsel bellek, seslerin duyma yoluyla belleğe kendiliğinden otomatik olarak alınması ile gerçekleşir. Bir eseri işitsel bellek yoluyla ezberlemek müzikal ifadeyi sağlamak için gerekli olsa da, sadece işitsel belleğe güvenmek performansta takılma anında devam etmek için yetersiz kalma tehlikesi taşır (Jordan, 1990; Mackinnon, 1944; Chappell, 1999). Bu durumda eseri işitsel bellekle ezberlemenin yanı sıra bilinçli olarak farklı bellek türleriyle özellikle analitik bellek ile destekleyerek ezberlemek faydalı olacaktır. Piyano çalmada kinestetik bellek, dokunma ve kas hafızasına dayanır. Piyanistler piyano tuşlarına temas hissini ve pasajları çalarken parmaklarının hareket biçimlerini ezberler. Tek başına kinestetik belleğe güvenme eğilimi gösteren piyanistlerin hata yapma olasılığı diğer tüm bellek türlerinden daha fazla görülür (Ford, 1996; Imreh & Crawford, 2002). Analitik bellek ise, piyanistin çalışmalarında eserlerin biçimsel analizini yapması ve yönlendirici olarak kullanmasında kendisini gösterir. Analitik bellekle kazanılan bilgi otomatik gerçekleşen bir işlem olmadığı için performansta kalıcı ve kullanışlı olmaktadır (Chen, 2016, s. 114-115).

Bir eseri ezberlemek için daha üstün bir yol bulunmasa da, en ideal olanı tüm bellek türlerinden yararlanılmasıdır. Piyano çalmanın ağırlıklı olarak psikomotor becerilere dayalı olması nedeniyle hem öğretmenler hem de öğrenciler, öğrenilmesi gereken hareketlerin sıklıkla tekrarlanmasını sağlayan düzenli çalışmaların yapılmasını benimser. Ancak çalışılan eseri eksiksiz hale getirmek için defalarca çalarak tekrar etme yöntemi, zihinsel süreçleri ve tamamlayıcı bellek türlerini de temel alan eğitim yaklaşımlarıyla desteklenirse daha başarılı sonuçlar verecektir. Klöppel e (2013) göre; müzik hareketlerinin sadece fiziksel olarak öğrenilmesi ve motor hareketler (otomatikleştirme) tek başına yeterli değildir. Motor hareketler, bir bütünün sadece bir kısmını oluşturur. Bedensel performans gerektiren hız, kuvvet, esneklik, koordinasyon gibi beceriler bile, tek başına bedensel faaliyetler olarak düşünülemez. Gerekli hareketlerin yönetiminde ve gerçekleştirilmesinde zihnin etkisi göz ardı edilemez" (aktaran Özer, 2020, s. 29).

Piyano eğitiminde başarılı bir performans için eserler üzerinde müzikal analiz yapılması gerektiği düşüncesini birçok eğitimci paylaşır. Sadie (2001) müzikal analizi, müzikal yapının daha basit kurucu bileşenlere çözümlenerek yorumlanması ve bu bileşenlere ait fonksiyonların incelenmesi olarak tanımlar (s. 526). Bir eser müzikal ve enstrümantal planda analizle öğrenildiğinde bir daha unutulmaz. Bunun anlamı, ezberin hem düşünceye (beyne), hem göze, hem kulağa, hem de hareketlere dayalı olması demektir... Bir eserin ritmiyle, yapısal analizle, klavye analiziyle, doğru parmaklarla, armonileriyle, kadanslarıyla, modülasyonlarıyla, sonorite, atmosfer değişikleriyle vb. öğrenilmesi, eserin bir daha unutulmamak üzere öğrenilmesi anlamına gelir" (Şen, 1999, s.101-102). Fenmen, ezberlemenin eser ancak yanlışsız çalındıktan sonra yapılması gerektiğini, eseri iyice bellemeden ezberlemenin zararlı olabileceğini vurgular. Teknik bakımdan güç olan kısımlar bıkkınlık derecesinde tekrar edilerek daha kolay ezberlenebiliyorken, güç olmayan ama armonisi karışık olan bir geçiti ezberlemenin daha zor olduğuna dikkat çeken Fenmen, öğrencinin ancak armoni bilgisi ile armonik geçitleri ezberlemesinin bilinçli bir belleğe dayanabileceğini belirtir (1991, s.30-31). Özer, performansın anlık olduğunu ve yapılan hataların geri alınamayacağını vurgular ve eserlerin analiz edilmeden sürekli tekrara dayalı motor hafıza ile ezbere alınmasının performans sırasında dikkat dağınıklığına ve kaygıya dayalı unutmalara neden olabileceğini belirtir. Bu nedenle piyano eğitiminde sağlam bir ezber için, motor hafızanın yanında bilişsel süreçlerin de devreye sokulması ve eserlerin derinlemesine analiz edildiği zihinsel bir çalışma yapılması gerekir (2020, s.36).

Eserleri başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek ve kinestetik belleğe dayalı çalışmak, önceden çalışılmamış bir eseri ilk görüşte çalma becerisi olarak tanımlanan deşifre becerisinin gelişmesini de geciktirir. Öte yandan, öğrencilere deşifre becerisi kazandırmak piyano eğitimcilerinin özenle üzerinde durdukları bir konudur. Deşifre öğrenciye daha geniş bir repertuvar oluşturma, piyano edebiyatını yakından tanıma, teknik, stil ve yorum geliştirme gibi birtakım olanaklar sunar. Daha da önemlisi, öğrencinin başkalarından yardım almadan, müziği kendi kendine öğrenebilen bağımsız bir müzisyen haline gelmesi ve yaşamı boyunca zevkle müzik yapabilmesi için temel bir kaynak oluşturur" (Çimen, 2013, s.105).

Piyano eğitiminde öğrenmeyi etkileyen en önemli konulardan biri de, öğrencinin bireysel özellikleridir. Algısal öğrenme stilleri bireysel özelliklerle ilişkili olarak öğrenme sürecini etkiler. 20.

yüzyılın ikinci yarısından sonra psikolojik ve eğitimsel yaklaşımlar, öğretim sürecinde bireylerin farklı özelliklerinin dikkate alınması gerektiğini öne süren bilişsel öğrenme-öğretme anlayışını benimsemeye başlamışlardır. Öğrenme stili kavramı ilk olarak 1960 yılında Rita Dunn tarafından, her bir öğrencinin yeni ve zor bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken farklı ve kendilerine özgü yollar kullanması" olarak tanımlanmıştır (aktaran Boydak, 2007, s.3).

Algısal öğrenme stilleri ise, "insanların öğrenim süreçlerinde kendilerine yöneltilen ileti ve mesajları alırken hangi duyu organını kullanacağı konusunda yaptıkları tercihlere göre belirlenen ve insanların doğuştan sahip oldukları fiziksel, bilişsel, dokunsal veya duyuşsal farklılıklara göre nitelenen algılama biçimleri" olarak tanımlanmaktadır (Erden ve Altun, 2006, s. 48). Öğrenme stillerini algısal boyutta ele alan araştırmacılar arasında Dunn & Dunn modeli, Kolb modeli ve Fleming modelinin ön plana çıktığı görülür. Bireylerin tercih ettikleri algılama biçimini belirlemek için VARK Öğrenme Stilleri Envanteri (Fleming & Mills, 1992), uluslararası literatürde yaygın olarak kullanılır. Envanterin dayandığı modelde, görsel (***V**isual*), işitsel (***A**ural*) oku/yaz (***R**ead/Write*), ve kinestetik/devinimsel (***K**inesthetic*) olmak üzere dört temel öğrenme stili tanımlanır. Öğrenme stili görsel olan kişiler resimler, şemalar, diyagramlar, grafik ve tablolar gibi görsel teknikler yardımıyla daha iyi öğrenirler; işitsel olanlar en iyi konferans, ders, ses bandı, tartışma grubu gibi kanallardan dinleyerek öğrenirler ve duydukları bilgileri hatırlamaya eğilimlidirler; oku/yaz olanlar yazılı dokümanlardan öğrenmeyi ya da not tutarak çalışmayı tercih ederler; kinestetik/devinimsel öğrenme stiline sahip olanlar ise etkinlik ve uygulamalar gibi somut araçlarla yaparak-yaşayarak öğrenme eğilimi gösterirler. Bireyler sadece bir baskın öğrenme stilline sahip olabilecekleri gibi, kullanma dereceleri farklılık gösteren birden fazla öğrenme stiline de sahip olabilirler. Fleming, VARK envanterinin öğrenciler için bilgi alma metotlarını, öğretmenler için ise bilgi sunma metotlarını şekillendirmeleri için bir uyarıcı olarak kullanılmasını amaçlamıştır. Ayrıca envanterin bir tanısal etiketleme olmak yerine, öğrenci ve öğretmenlerin yararlı stratejileri seçebilmeleri için kullanabilecekleri bir dayanak sağladığının altını çizer (Fleming, 1995, s. 1-2). Piyano eğitiminde öğrencilerin sahip olduğu algısal öğrenme stillerinin bilinmesi, eğitimciler için verimli bir çalışma yürütebilmeleri açısından yararlı olacaktır.

Piyano eğitiminde öğrencilerin zor ve popüler eserleri çalma isteğiyle eğitimin bazı basamaklarını atlayarak teknik çalışmalara ve kinestetik belleğe dayalı ezberlemeye ağırlık verdiği görülebilmektedir. Ancak öğrencilerin bireysel özelliklerine ve sahip oldukları öğrenme stillerine bağlı olarak kinestetik/devinimsel belleğin ağırlıkta olduğu bir ezberleme sürecinin çeşitli müzikal ve teknik sorunlara yol açabildiği piyano eğitimcileri tarafından gözlemlenen bir konudur. Bu araştırma, piyano eserlerini çalışma sürecinde, notasyonu ilk aşamada ellerin klavyedeki yerlerini ve hareketlerini çözümlemek için kılavuz olarak kullanan ve kısa zamanda notasyondan kopan, eserleri yeterince analiz etmeden ağırlıklı olarak kinestetik belleğe dayalı şekilde ezberleyen öğrencilerin karşı karşıya kaldıkları teknik ve müzikal sorunları, tek bir örneklem üzerinde derinlemesine incelemeyi amaçlar. Araştırmada ayrıca, piyano eserlerini ezberleyerek öğrenme davranışının, sahip olunan algısal öğrenme stilleri ile ilişkisi incelenir.

A. YÖNTEM

1. Araştırmanın Modeli

Çalışma nitel araştırma yöntemi kapsamında, bütüncül tekli durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Creswell e (2007) göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır (aktaran Subaşı ve Okumuş, 2017, s. 420). Tekli durum desenlerinde, isminden de anlaşılabileceği gibi, tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul, vb.) vardır (Aytaçlı, 2012, s. 7).

Çalışmanın bütüncül tekli durum deseninde tasarlanmış olması doğrultusunda, araştırma verileri ölçüt örnekleme ile belirlenen bir katılımcı öğrenci ile yapılan yarı kurgulu görüşme ve gözlem ile toplanmıştır. Veriler, derinlemesine analiz imkanı sağlayan betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Ayrıca, eğitimde verimlilik amacıyla öğrenci ve eğitimcilerin bireysel öğrenme stilini belirlemek için kullanılan VARK Öğrenme Stilleri Envanteri 7.1. versiyonu (Fleming & Mills, 1992), araştırma katılımcısına uygulanmıştır (bkz. **3**.). Araştırmanın etik kurul izni Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 30/05/2023 tarihli toplantısında 18 sayılı onay kararı ile verilmiştir.

2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında piyano eğitimi alan ve piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışan öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemi, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Ölçüt örneklemede temel amaç verilerin araştırmacı tarafından önceden belirlenen ölçütlere göre belirlenmiş katılımcılardan toplanmasıdır (Tutar & Erdem, 2020). Çalışmanın bütüncül tekli durum çalışması deseninde tasarlanması doğrultusunda çalışmanın katılımcısı, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında 2022-2023 öğretim yılında Piyano Eğitimi 1″ ve Piyano Eğitimi 2″ derslerini almış ve piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışma davranışını gösteren bir erkek öğrenciden oluşmaktadır. Tekli durum çalışmaları incelenen olgunun tek bir analiz birimi içererek farklı yöntemlerle derinlemesine incelenmesine imkan sağlamaktadır. Katılımcı öğrencinin belirlenmesindeki temel ölçütler, en az 2 dönem piyano dersi almış olması, piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışma davranışı göstermesi, piyano eserlerini ezberleyerek çalışan diğer öğrencilerin yaşadıkları benzer teknik ve müzikal sorunları yaşaması ve çaldığı eserler bakımından orta üstü bir düzeyde olmasıdır. Katılımcı öğrenci, araştırma için yapılan görüşme gözlemler için gönüllü onam formunu imzalamıştır. Gizlilik esasına dayanılarak, katılımcının öğrencinin görüşleri isim verilmeden aktarılmıştır.

3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri görüşme, gözlem ve VARK Öğrenme Stilleri Envanteri ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları, alanında uzman iki öğretim elemanından uzman görüşü alınarak belirlendikten sonra katılımcı öğrenci ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Katılımcının sahip olduğu öğrenme stilini belirlemek amacıyla algısal öğrenme stili envanteri olan VARK soru testi 7.1. versiyonu uygulanmıştır (Fleming & Mills, 1992). Çalışmadan daha kapsamlı veri elde edebilmek için katılımcının Piyano Eğitimi 2″ dersi Final sınavında çalmış olduğu dört adet eserin gözlemi araştırmacı tarafından

yapılarak gözlem notları tutulmuştur. Eser Listesi şu şekildedir: C. Czerny Etüt No: 3 Op. 740; J. S. Bach 3 sesli Envansiyon No: 3; L. van Beethoven Sonat No: 1 Prestissimo Op. 2; J. Brahms Intermezzo No: 6 Op. 76. Ayrıca öğrencinin, önceden çalmamış olduğu bir eseri ilk gördüğü anda seslendirme becerisi olarak tanımlanan deşifre becerisini ölçmek amacıyla, katılımcı öğrenciden Mozart Fa Majör Sonat No.12 Allegro bölümünü deşifre ederek çalması istenmiş ve gözlemlenmiştir. Çalışmada araştırmacının rolü, 2022-2023 öğretim yılında Piyano Eğitimi 1" ve Piyano Eğitimi 2" derslerini yürüten piyano öğretim elemanı olarak görüşme, gözlemler ve VARK Öğrenme Stilleri Envanterini kendisinin uygulamış olmasıdır.

4. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin çözümlenmesinde, belirlenen temalar katılımcının kendi sözlerinden alıntılarla desteklenerek betimsel analiz yapılmıştır. VARK soru testinin değerlendirmesi, testin kılavuzunda belirtilen şekilde yapılarak katılımcının sahip olduğu algısal öğrenme stili saptanmıştır (Fleming&Bonwell, 2019). Katılımcı öğrencinin nota okuma becerisini ölçmek için uygulanan deşifre eserini çalma ve final sınavı için belirlenmiş dört adet eseri çalma sırasında tutulan gözlem notları, katılımcının beklenen becerileri uygulayabilme durumunu saptama yoluyla analiz edilmiştir.

5. Tutarlık ve İçgüvenirlik

Araştırmada tutarlık ve içgüvenirliği arttırmak için farklı veri toplama araçlarından yararlanılmış, görüşme sorularının belirlenmesinde alan uzmanı iki araştırmacıdan görüş alınmış, katılımcıdan ses kayıtları, görüşme ve gözlemler için izin alınmış, araştırmacı rolü açıklanmış, öznel yargılardan ve varsayımlardan uzak olmaya özen gösterilmiştir. Araştırmada ulaşılan bulgular bilimsel etik kurallarına uygun biçimde raporlaştırılmıştır.

6. Katılımcıya yönelik bilgiler

Katılımcı, 2004 doğumlu bir erkek öğrencidir. Piyano eğitimine ilk olarak 14 yaşında Ümran Baradan Güzel Sanatlar Lisesinde (İzmir-Kemalpaşa) başlamıştır. Katılımcı öğrenci, lise 9., 10., ve 11. sınıflarda piyano öğretmeninden kaynaklı olarak sistematik ve etkin ders işleme fırsatı bulamamış olduğunu, 12.sınıfta kendi çalışması sonucu öğrendiği Chopin Vals ve Chopin Nokturn gibi eserleri çalınca öğretmeninin dikkatini çektiğini ve konserlerde görev verildiğini dile getirmiştir. Katılımcı öğrenci piyano eğitimini 2022-2023 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Piyano Eğitimi 1" ve Piyano Eğitimi 2" dersleri ile sürdürmüştür.

Katılımcı öğrenci, piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışma davranışını lisede piyano eğitimine başladığı zaman benimsemiş ve üniversitede de devam ettirmiştir. Öğrenci, Pamir in (1983), 1 den 11 e kadar tanımlamış olduğu piyano edebiyatı basamaklarından 7. basamak piyano edebiyatındaki eserleri çalabilecek düzeydedir. Romantik dönemden 8. basamak piyano edebiyatına giren eserler de çalmaktadır. Ayrıca Gökbudak'ın (2013), piyano eğitimine Güzel Sanatlar Liselerinde başlayıp Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında devam eden öğrencilerin gelişim süreci için

toplam 8 basamak kapsamında önerdiği öğretim eserlerine göre, katılımcı öğrenci 6. basamak eserleri çalmaktadır. Katılımcı öğrencinin düzeyi, orta düzey üstü olarak tanımlanabilir. Öğrenci çalışma düzenini haftada 3, 4 gün ve günde ortalama 6 saat olarak belirtmiştir.

B. BULGULAR

1. Görüşme Bulguları

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışırken izlenen yollar nasıldır?" birinci alt problemine ilişkin görüşme bulgularına göre "ölçü ölçü ezberlemek", eseri dinlemek", yavaş çalışmak", sürekli tekrar etmek", müzikal analiz", müzikal ifade", ezber oturduktan sonra akıcılık kazanmak" başlıkları altında yedi adet tema belirlenmiştir.

Birinci tema olan "ölçü ölçü ezberlemek" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, bir eseri çalışmaya başladığı ilk andan itibaren eseri ölçü ölçü ezberlemeye başladığını ve bu şekilde zamanla akıcılık kazandığını ifade eder:

Deşifre etmeye başladığım ilk andan itibaren ölçü ölçü ezberlemeye başlarım. Yoksa rahat bir şekilde akıcılık kazanmaz".

İkinci tema olan eseri dinlemek" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci eseri çalışmaya başladığında ve çalışma süresi boyunca sürekli dinlediğini ifade eder:

Ödev olarak verilen eseri ilk önce Spotifydan ekler ve sürekli dinlerim. Sonrasında notaya bakınca hemen kafamda çalmaya başlıyor müzik, notaları gördükçe görsel olarak da çalışıyor beynim. Bazen karışık bir tonsa hemen o tonun bir gamını yaparım. Bildiğim bir tonsa çift elle başlarım".

Üçüncü ve dördüncü temalar olan yavaş çalışmak" ve sürekli tekrar etmek" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci eserleri yavaş bir tempoda, sürekli tekrar ederek, ölçü ölçü çalıştığını ifade eder:

Nota hatası olmasın diye çok yavaş çalışırım. Mesela verdiğiniz Bach Envansiyonun iki dizeğini 4 saat çalıştım daha yeni yeni oturuyor. Çünkü sürekli tekrar ederim ki ezberime alayım, çünkü ezberime aldığım zaman çok daha rahat çalıyorum, dinlediğime uyacak şekilde çok daha uygun çalıyorum. Notaları kaçırmamak için ölçü ölçü ezberleyerek ilerliyorum. Eserden esere de değişiyor çok hoşuma giden bir tınısı varsa hiç sıkılmadan saatlerce tekrar yapabiliyorum, o şekilde ezberime giriyor".

Ayrıca katılımcı öğrenci eserleri hızlı çalıştığında notaların kaçtığını ve teknik anlamda zorluk yaşadığını ve metronomla çalışmanın kendisi için yarar sağladığını belirtir:

Devamlı hızlı çaldığımda hemen kaçıyor notalar, dejenere oluyor, eskiden yapıyordum ama şimdi yavaştan hızlıya getiriyorum, esere ara verdiğimde de önce yavaş tempoyla hatırlıyorum".

Yavaş çalışıp sonra hızlandırıyorum, metronomla çalışmaya yeni yeni başladım metronom eksiğim vardı, hep romantik dönem eseri çaldığım için o biraz tempoya yansıyor. Bach daha fazla çalmam lazımdı, yani metronomla çalışmaya yeni başladım metronomun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Tempoyu hep yavaş çalışmak lazım yavaş çalışıyorum".

Beşinci tema olan müzikal analiz" ile ilgili olarak katılımcı öğrencinin görüşü, biçimsel analiz ve armonik analiz arasında farklılıklar gösterir. Katılımcı öğrenci eserlerin biçimsel analizini başlangıç aşamasında yapmadığını, motif ve cümleleri eserin ezberini bitirip temposunda çalmaya başladığında daha rahat algıladığını ifade eder. Öte yandan öğrenci, armonik analiz konusunda daha ilgili ve bilgili olduğunu ve eserin armonik yapısını çalışma aşamasında incelemenin eseri ezberlemesini kolaylaştırdığını ifade eder:

Bence eser akıcılık kazandıktan sonra biçimsel yapısını belli ediyor. İlk başlarda onları fark etmek biraz zor, çünkü notayı çok iyi anlamak lazım, o bende biraz zayıf olduğu için tamamını ezbere aldıktan sonra motif ve cümleler artık kendi kendini belli etmeye başlıyor. Yoksa notaya bakarken anlayamıyorum hemen".

Armonik açıdan ben de bir şeyler yazma konusunda hevesliyim, o yüzden kaçıncı derece armonisi, marş armonik mi yani yürüyüşü nasıl, uyumsuzlar nasıl gidiyor, özellikle Chopin'de çok dikkat ediyorum buna çok yaratıcı, Brahms da öyle. Hangi tonda, tonun hangi derecesinde, nasıl bir yürüyüş içerisinde, kromatik mi diyatonik mi onlara dikkat ediyorum. Bu hem ezberlemeyi de kolaylaştırıyor. Eğer olur da gelecekte bir eser yazmak istersem bunlara dikkat etmek, biraz alıntı yapmak gerekiyor; çünkü bence bütün müzisyenler de böyle yapıyordur eser yazarken".

Altıncı tema olan müzikal ifade" ile ilgili olarak katılımcı öğrencinin görüşü, eserin artikülasyonlarına ilk aşamada notaları ezberlerken dikkat ettiği yönünde iken, eserin nüanslarına ilk aşama yerine en son aşamada dikkat ettiği yönündedir:

Artikülasyonlara ilk başta çalarken dikkat ediyorum, nüansları sonra ekliyorum. Artikülasyonlara dikkat etmemin sebebi de ezberime öyle giriyor, ilk çaldığınız zamanlarda nasıl çalıyorsak ezbere öyle giriyor. Ama nüansları nedense sonradan ekleyebiliyorum ezberle alakası olmuyor onun pek yorumla alakalı olduğu için".

Nüansları en son incelerim genelde, çünkü ilk önce ritimleri ve eseri anlamaya çalışırım, sonra nüansları eklerim. Zaten nüanslar çalarken de kendini belli ediyor, bazen kaçtığı için notaya bakıyorum".

Yedinci tema olan ezber oturduktan sonra akıcılık kazanmak" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci eserlerin ezberlemesini bitirdikten sonra akıcılık kazandırabildiğini ifade eder:

Akıcılık kazandığı evre ezberime aldıktan sonra, uyuduktan sonra diyeyim. Yani bir eseri çalışıyorum, araya biraz zaman koymak gerekiyor; çünkü ben notaya bakarak çalmadığım için beyinde oturtmam gerekiyor. Çalışıyorum, artık bir süre sonra tükeniyor insan, bir dinlenmek gerekiyor. Araya zaman koymak gerekiyor ki kasta o beyinde parçalar birleşiyor zaman içerisinde. Mesela bazen şöyle oluyor, bir şeyi çok çalışıyorum 4 gün 5 gün üst üste, bir hafta çalmıyorum bir anda çalabiliyorum çok iyi bir şekilde. Yani zaman koymak lazım".

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın olumlu yanları nelerdir?" ikinci alt problemine ilişkin görüşme bulgularına göre, rahat çalmak" "müzikal ifade" "el kontrolü" "performansta takılma anında devam edebilme" başlıkları altında üç adet tema belirlenmiştir.

Birinci tema olan rahat çalmak" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri ezberleyerek çalışmanın eserleri daha rahat çalmasını sağladığını ifade eder:

Daha rahat ve daha dinlediğime uygun şekilde çalmak için ezberliyorum, tabi ki de kendi yorumumu da katmam lazım ama bu yorumu katabilmek için de daha rahat çalabilmek lazım. Bence rahat çalabilmek için ve yorum katabilmek için notadan bağımsız çalmak lazım. Böyle düşünüyorum yani".

İkinci tema olan müzikal ifade" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, ezber çalmasının eserleri nüanslarıyla ve duygularını katarak yorumlamasını sağladığını söyleyerek müzikal ifadeye olumlu katkısı olduğunu belirtir:

Notaya bakmak gibi bir zorunluluğum olmadığı için, nüanslara daha çok dikkat edebiliyorum, duygularımı daha iyi yansıtabiliyorum. Duyguları ifade edebilmek, daha iyi bir yorum yapabilmek ve daha iyi çalabilmek için bence notaya bağımlılıktan kopmak lazım, öyle düşünüyorum".

Üçüncü tema olan el kontrolü" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri kas hafızası ile çalışmasının el kontrolüne olumlu katkısı olduğunu ifade eder:

Ellerime daha çok odaklanabildiğim için daha doğru bir şekilde ellerimi kontrol edebiliyorum. Bence nota da ilk başlarda çok önemli ama performans sırasında el kontrolu daha önemli. Örneğin, eseri ezberlediniz bir yıl, iki yıl geçti üzerinden -tabi olgunlaşması için genelde böyle bir süre gerekiyor bazı eserlerde- o dönemde mesela notaya bakıp çalışmazlar diye düşünüyorum ünlü müzisyenler de; çünkü ellerine odaklanarak çalışıyorlar diye düşünüyorum".

Bence kas hafızasını geliştirme konusu çok faydalı bir şey. Ama nota bilgisi birazcık daha güçlü olmalı, bu benim bireysel olarak yaptığım bir hata, ezbere alıp çalışanlar tabi ki de notası zayıf olacak diye bir şey yok, sadece benim ihmalimden kaynaklı bir şey bu".

Dördüncü tema olan performansta takılma anında devam edebilme" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri ezberlerken belirli noktalar saptadığını ve performans anında takılırsa bu noktalardan başlayarak rahatça performansına devam edebildiğini ifade eder:

Bazen ezbere alırken belli yerlerden almak gerekiyor, belli yerleri ezberime alıyorum. Eser içinde dört ya da beş tane yeniden başlama yerim oluyor ezber olarak. Konser esnasında kaybettiğim yeri bir anda tekrardan devam edebiliyorum çünkü onu kaybetmemiş oluyorum".

İkinci alt problem için belirlenen temalar kapsamında katılımcı öğrenci, performans esnasında kaygı yaşamadığını ve bunun eserleri ezberleyerek çalışması ve kas hafızasına alması sayesinde olduğunu belirtir.

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın olumsuz yanları nelerdir?" üçüncü alt problemine ilişkin görüşme bulgularına göre, deşifrede zorlanma", yanlış ezberlenen notasyon öğelerini düzeltmekte zorlanma", biçimsel analize dikkat etmeme", nüansları sonradan ekleme", akıcılıkta gecikme" "tempoda hızlanma eğilimi" notasyondaki öğeleri zamanla unutma veya değiştirme" zor eserlerde kendini dinlememe" başlıkları altında sekiz adet tema belirlenmiştir.

Birinci tema olan deşifrede zorlanma" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri deşifre etmekte zorlandığını ve eserleri yavaş bir şekilde deşifre edebildiğini ifade eder:

Gördüğünüz üzere deşifre çok yavaş oluyor; çünkü böyle yorumun üzerine yoğunlaşınca notaya bağımlılık azaldıkça nota bilgisi de notayı tanımak konusu da zayıf oluyor birazcık. Yani notayla daha iyi geçinebilmek lazım, notayı daha iyi bir şekilde anlayabilmek için tabi ki de biraz daha notaya bağlı olmak lazım, benim yaptığım da biraz hata, notadan fazla uzak tutuyorum kendimi. Notalara daha hızlı bir şekilde adapte olabilmek lazım".

İkinci tema olan yanlış ezberlenen notasyon öğelerini düzeltmekte zorlanma" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, ilk aşamada notasyonu ezbere alırken eserlerdeki artikülasyonlara ve parmak numaralarına dikkat etmediği zaman sonradan düzeltmenin daha fazla zaman aldığını ifade eder.

Üçüncü tema olan nüansları sonradan ekleme" ile ilgili ise katılımcı öğrenci, artikülasyon ve parmak numaralarından farklı olarak nüansları sonradan eklediğini ve nüansları gerektiğinde sonradan hızlı bir şekilde değiştirebildiğini ifade eder:

Artikülasyonlara dikkat etmemin sebebi de, ezbere çünkü öyle giriyor. İlk çaldığınız zamanlarda nasıl çalıyorsak ezbere öyle giriyor, ama nüansları nedense sonradan ekleyebiliyorum, yorumla alakalı olduğu için ezberle alakası olmuyor onun pek. Aynı şekilde parmak numarası da bu konuda çok önemli, yanlış parmak numarası ezberime girdiği zaman onu düzeltmek için ayrı bir zaman harcamam gerekiyor. Ama nüanslarda bu geçerli değil, nüansları hızlı bir şekilde değiştirebiliyorum en son".

Dördüncü tema olan biçimsel analize dikkat etmeme" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri ezberleyerek çalışırken ilk aşamalarda eserlerin motif, cümle gibi biçimsel özelliklerine dikkat etmediğini, biçimsel özelliklerin ezber tamamlandıktan sonra kendini daha iyi belli ettiğini ifade eder:

"Bence eser akıcılık kazandıktan sonra biçimsel yapısını belli ediyor. İlk başlarda biraz zor onları fark etmek, çünkü notayı çok iyi anlamak lazım, o bende biraz zayıf olduğu için tamamını ezbere aldıktan sonra motif ve cümleler artık kendi kendini belli etmeye başlıyor. Yoksa notaya bakarken anlayamıyorum hemen".

Beşinci tema olan akıcılıkta gecikme" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri akıcı bir şekilde çalmayı ezberledikten sonra sağladığını, hatta ezberledikten sonra bir süre ara vermenin gerektiğini ifade eder:

"Akıcılık kazandığı evre ezberime aldıktan sonra, uyuduktan sonra diyeyim. Yani bir eseri çalışıyorum, araya biraz zaman koymak gerekiyor; çünkü ben notaya bakarak çalmadığım için beyinde oturtmam gerekiyor. Çalışıyorum, artık bir süre sonra tükeniyor insan, bir dinlenmek gerekiyor. Araya zaman koymak gerekiyor ki kasta o beyinde parçalar birleşiyor zaman içerisinde. Mesela bazen şöyle oluyor, bir şeyi çok çalışıyorum 4 gün 5 gün üst üste, bir hafta çalmıyorum bir anda çalabiliyorum çok iyi bir şekilde. Yani zaman koymak lazım".

Altıncı tema olan tempoda hızlanma eğilimi" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri ezberlerken belli başlama noktaları belirlediğini ve ezberinden emin olduğu pasajlarda daha fazla hızlanma eğilimi gösterdiğini, devamlı hızlı çalmanın nota kaçırmalarına da neden olabildiğini, bu sebeple bu konulara dikkat etmeye çalıştığını ifade eder.

Bazen ezbere alınırken belli yerlerden almak gerekiyor belli yerleri ezberime alıyorum, eser içinde dört ya da beş tane yeniden başlama yerim oluyor ezber olarak".

Devamlı hızlı çaldığımda hemen kaçıyor notalar, dejenere oluyor, eskiden yapıyordum ama şimdi yavaştan hızlıya getiriyorum, esere ara verdiğimde de önce yavaş tempoyla hatırlıyorum".

Yedinci tema olan notasyondaki öğeleri zamanla unutma veya değiştirme" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, ezberlediği eserleri çalışmaya ara verdiğinde notasyona geri dönüp notasyondaki öğeleri hatırlaması gerektiğini ifade eder:

Uzun süredir çalmadığım bir eseri tekrar çalmak istediğimde yeni notalar ekleyebiliyorum, o yüzden üç aydan fazla bir süredir çalmamışsam tekrar notasyondan kontrol etmem gerekiyor, eğer bakmayacağım dersem kendim üretirim bir şeyler yanlış olur".

Bazen bir yıl çalmayıp da hatırladığım eserler oluyor. Mesela hatırlamaya çalışıyorum, tabi yanlış basıyorum birçok notayı, o zaman düşünüyorum notaları nereye nerde basmam gerekiyordu, hatta tınısal olarak da hatırlamaya çalışıyorum, o hatırlama sürecinde çok düşünüyorum. Ama akıcılık kazandığı zaman düşünmüyorum; çünkü ellerim kendi kendine gidiyor o süreçte. Hatırlarken notaları düşünmek gerekiyor, yani bir ay bile zaman girse araya notaları düşünerek çalmak gerekiyor en azından görsel olarak tuşlara bakarak".

Sekizinci tema olan zor eserlerde kendini dinlememe" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, zor eserlerde ellerine odaklanmasının, kendisini dinlemesinin önüne geçebildiğini ifade eder:

Çalarken kendimi dinlemek biraz zor geliyor bana; çünkü çok odaklanmış oluyorum. Kolay eserler çalmıyorum bazıları zor oluyor, onları çalarken fazla odaklanmak gerektiği için bazen kulağımı veremiyorum ya da dışardan nasıl duyuluyor ona dikkat edemiyorum. O yüzden hep insanlara çalmayı severim bir karşıt görüş olması için, eleştirilere açığım çünkü kendimi dinleyemiyorum bazen".

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın öğrenme stilleri ile ilişkisi nasıldır?" dördüncü alt problemine ilişkin görüşme bulgularına göre, kas hafızası" ve yorum katmak" başlıkları altında iki tema belirlenmiştir.

Birinci tema olan kas hafızası" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, herkesin kendine ait bir çalışma yolu olduğunu ve kendi çalışma yolunun kas hafızası ile ezberleyerek çalışma olduğunu ifade eder:

Herkesin kendine ait bir yolu var, herkes kendini bulmalı. Bence kas hafızasını geliştirme konusu çok faydalı bir şey. Ama nota bilgisi birazcık daha güçlü olmalı bu benim bireysel olarak yaptığım bir hata, ezbere alıp çalışanlar tabi ki de notası zayıf olacak diye bir şey yok sadece benim ihmalimden kaynaklı bir şey bu. Başka eksisi olduğunu düşünmüyorum pek".

Bence nota da ilk başlarda çok önemli, ama performans sırasında el kontrolu daha önemli. Örneğin, eseri ezberlediniz bir yıl, iki yıl geçti üzerinden -tabi olgunlaşması için genelde böyle bir süre gerekiyor bazı eserlerde- o dönemde mesela notaya bakıp çalışmazlar diye düşünüyorum ünlü müzisyenler de; çünkü ellerine odaklanarak çalışıyorlar diye düşünüyorum".

Uzaklaşınca notaları düşünmeyi bırakıyorsun artık direkt kendi kendine ellerin gidiyor, o da işte dinlendikten sonra parçalar birleşince oluyor. Bence virtüözler de çok notaları düşünmüyorlardır çalarken, yani gözü kapalı çalabiliyorlar, o derece".

İkinci tema olan yorum katmak" ile ilgili olarak katılımcı öğrenci, eserleri ezberleyerek çalışmanın daha rahat çalmasını ve böylece yorum katarak çalmasını sağladığını ifade eder:

Daha rahat ve daha dinlediğime uygun şekilde çalmak için ezberliyorum, tabi ki de kendi yorumumu da katmam lazım ama bu yorumu katabilmek için de daha rahat çalabilmek lazım. Bence rahat çalabilmek için ve yorum katabilmek için notadan bağımsız çalmak lazım. Böyle düşünüyorum yani".

2. Gözlem Bulguları

Deşifre Gözlem Bulguları: Katılımcı öğrencinin, önceden çalmamış olduğu bir eseri ilk gördüğü anda seslendirme becerisi olarak tanımlanan deşifre becerisini ölçmek amacıyla, katılımcı öğrenciden Mozart Fa Majör Sonat No.12 Allegro bölümünü deşifre ederek çalması istenmiştir. Deşifre gözlem notlarına göre: Öğrenci eseri çalmaya yavaş bir tempo ile başladı ancak, ¾ lük ölçü sayısına uygun çalmakta zorlandı. İlk dört ölçü boyunca sol elde yer alan sekizlikleri birbirine eşit sürede çalmadı ve sağ eldeki melodinin nota değerleri ile sol eldeki sekizlikler doğru eşleşmedi. Deşifre boyunca tempo, zorlanılan bölümlerde aksadı. İkinci portedeki uzatma bağıyla uzayan notaları değerleri kadar uzatmadı. İkinci portenin sonundaki sol anahtarına geçiş yapılan anahtar değişimini ve dördüncü portenin başındaki fa anahtarına yapılan anahtar geçişini zamanında fark edemediği için değişimlerden sonraki birer ölçüyü yanlış pozisyonlarda çaldıktan sonra fark edip doğru pozisyonu buldu. Deşifre boyunca çarpma sesleri ve trilleri çalmadan atladı. İkinci sayfa üçüncü portedeki sol eldeki üçleme notalara karşı sağ elde düzenli bölünen sekizlik notaları doğru eşleştirmekte zorlandı ve tempo içine çalmadı. Öğrenci deşifre boyunca özellikle legato artikülasyonları doğru şekilde çalmadı. Deşifre, 3.sayfa 5.porte 92.ölçü kalışında araştırmacı tarafından gözlem için yeterli veri toplandığı düşünülerek sona erdirildi.

Katılımcı öğrenciden deşifre çalması istenen eserin gözlemi sonucunda, öğrencinin deşifreye başladığı tempoyu ölçü sayısının düzeni içerisinde akıcı olarak sürdüremediği, anahtar değişimlerini zamanında fark edemediği, tril ve çarpma gibi süsleyici notalara dikkat etmediği, uzatma bağıyla bağlanmış notaların süre değerlerine dikkat etmediği, sağ ve sol eldeki notaların düzensiz bölümlemelerini deşifre etmekte zorlandığı gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencinin deşifre becerisinin, çalabildiği eser seviyesi ile kıyaslandığında yetersiz olduğu görülmüştür.

Final Sınavı Eserlerinin Performans Gözlem Bulguları: Katılımcı öğrencinin 2022-2023 Öğretim Yılı "Piyano Eğitimi 2" dersi final sınavında çalmış olduğu eserlerin, dersin yürütücüsü olan araştırmacı tarafından gözlemlenmesi ile elde edilmiştir. Eser Listesi şu şekildedir: C. Czerny Etüt No: 3 Op. 740; J. S. Bach 3 sesli Envansiyon No: 3; L. van Beethoven Sonat No: 1 Prestissimo Op. 2; J. Brahms Intermezzo No: 6 Op. 76.

C. Czerny Etüt No: 3 Op. 740 ile ilgili gözlem notlarına göre: Katılımcı öğrenci, eseri orijinal temposuna yakın bir tempo ile çalmaya başladı, ancak eserin son sayfasında ezberini tamamlayamadığı için tempoyu çok yavaşlattı ve akıcılığı yitirdi. Geniş bir ses aralığında yazılmış olan etüdün 5. ve 6. oktavlarındaki tiz seslerde yer alan *crescendo* (sesin giderek arttırılması) ve *forte* (kuvvetli) nüanslarını performansa yeterince yansıtmadığı görüldü.

J. S. Bach 3 sesli Envansiyon No: 3 ile ilgili gözlem notlarına göre: Katılımcı eseri baştan sona kadar temposunda ve akıcı bir şekilde çaldı. Ancak, eserdeki tema girişlerini yeterince belirgin çalmadı. Öğrenci, uzatma bağı olan notaları değeri kadar uzatmayıp kısa kestiği için bazı pasajları *legato* (bağlı) çalmayı sağlayamadı ve birbiri içinde tınlaması gereken sesleri birlikte duyuramadı. Katılımcı, eserin *forte* (kuvvetli) bölümlerindeki nüansları performansa yeterince yansıtamadı.

L.van Beethoven Sonat No: 1 Prestissimo Op. 2 ile ilgili gözlem notlarına göre: Katılımcı öğrenci eseri son iki portesine kadar orijinal temposunda çaldı, ancak eserin son iki portesinin ezberine henüz hiç başlamadığı için eseri bitirmedi. Ayrıca katılımcının cümle sonlarında hızlanarak tempoyu bozma eğiliminde olduğu görüldü, katılımcı eserin tümünde yer alan forte ve piyano nüans zıtlıklarını gösteremedi. Cümle başlangıç ve bitiş dinamikleri daha iyi gösterilebilirdi.

J. Brahms Intermezzo No: 6 Op. 76 ile ilgili gözlem notlarına göre: Katılımcı eseri temposunda akıcı bir şekilde çaldı. Katılımcı, bu eserin ezberlemesini eksiksiz tamamladığı için eseri nüanslarını performansa yansıtarak ve başarılı bir yorum katarak çaldı. Katılımcının notasyonda yer alan uzatma bağı ile gösterilen bazı notaları değeri kadar uzatmamış olması tınısal anlamda eksikliğe yol açtı.

Final sınavı eserlerinin performans gözlemleri sonucunda katılımcı öğrencinin, eserleri orijinal temposunda çalmakta zorlanmadığı, ancak ezberlemesi tamamlanmış olan pasajlarda hızlanma eğilimi gösterirken ezberi tamamlanmamış olan kısımlarda yavaşlama eğilimi gösterdiği saptanmıştır. Sonatın son iki portesinin ezberi yetişmediği için eseri bitirmeden bırakmıştır. Öğrenci Barok dönem eserinde temaları yeterince belirgin çalmamıştır, Klasik dönem eserinde de cümle başlangıç ve bitiş dinamiklerini yeterince gösterememiştir. Öğrencinin, Barok dönem ve Romantik dönem eserlerinde uzatma bağı ile bağlanmış notaları değerleri kadar sürdürmemesi performansına teknik ve müzikal anlamda olumsuz yansımıştır. Öğrenci, ezberinden emin olduğu eserlerde nüansları eksiksiz ve yorum katarak performansa yansıtmış, ancak ezberi tamamlanmamış eserlerde nüansları performansa yeterince entegre edememiştir.

Bu doğrultuda, gözlem sonucunda elde edilen verilerle görüşme sonucunda elde edilen verilerin tutarlı olduğu saptanmıştır: Yapılan görüşmede katılımcı öğrencinin eserleri ezberleyerek çalışırken biçimsel özelliklerine dikkat etmediğini belirtmesi ve gözlem yapılan eser performanslarında cümle, motif, tema gibi biçimsel öğelerin belirtilmesinde eksiklik bulunması; katılımcı öğrencinin nüansları eserin ezberi bittikten sonra eklediğini belirtmesi ve gözlem yapılan eser performanslarında ezberi tamamlanmamış eserlerin nüanslarında eksiklikler saptanması; katılımcı öğrencinin emin olduğu pasajlarda hızlı çalmasının eserin bozulmasına neden olduğunu belirtmesi ve eser performansında ezberden emin olunan bölümlerde tempoda hızlanma eğilimi veya emin olunmayan bölümlerde yavaşlama eğilimi gözlemlenmesi; katılımcı öğrencinin zaman içinde notasyonu unutulabildiğini bunun eserlerde notaları değiştirerek çalmasına sebep olabildiğini belirtmesi ve gözlem yapılan eser performanslarında notasyonda yer alan nota, artikülasyon, nüans gibi öğelerde farklılıklar gözlemlenmesi.

3. VARK Öğrenme Stilleri Analiz Bulguları

VARK öğrenme stilleri modeli ilk olarak 1987 de Neil Fleming ve Colleen Mills tarafından geliştirildi. Bu model kişilerin öğrenmedeki duyusal algı tercihlerini tanımlayan bir soru formu içerir (Vark-Questionnaire, 2023). VARK modeli öğrencileri dört farklı öğrenme stili içinde sınıflar. V harfi Görsel (***V**isual)* öğrenme stilini, A harfi İşitsel (***A**ural)* öğrenme stilini, R harfi Oku/Yaz (***R**ead/Write)* öğrenme stilini, K harfi Kinestetik veya Devinimsel (***K**inesthetic)* öğrenme stilini ifade eder. Katılımcılar envanter formunda yer alan 16 soruya cevap olarak birden fazla seçenek işaretleyebilir veya hiç cevap işaretlemeyebilirler. Testin sonucuna göre, katılımcıların öğrenme stili tercihleri tek modlu (*unimodal*), iki modlu (*bimodal*), üç modlu (*trimodal*) veya çok modlu (*multimodal*) olarak belirlenir. VARK öğrenme stilleri envanteri, eğitimde verimlilik sağlanması amacıyla öğrencilere veya eğitimcilere bireysel olarak uygulanmaktadır. Envanter yoluyla öğrenci veya eğitmenlerin bireysel öğrenme stillerinde zayıf veya güçlü olarak kullandıkları bellek türleri belirlenerek öğrenme sürecinde bu yönlerin doğru ve verimli yönetilmesi sağlanabilmektedir.

VARK Öğrenme Stilleri Envanterinin İngilizce metninin geçerlilik güvenirlik çalışması Leite, W. L., Svinicki, M. ve Shi, Y. (2010) tarafından yapılmıştır. Kalkan (2007) tarafından Türkçeye çevrilen envanterin geçerlilik ve güvenirlik çalışması Düzgün (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir (Düzgün, 2018, s. 1627). Bu çalışmada envanterin Kalkan (2007) tarafından Türkçeye çevrilen VARK 7.1. versiyonu (Fleming & Mills, 1992) kullanılmıştır.

Çalışmada katılımcı öğrenciye, algısal öğrenme stilini belirlemek amacıyla VARK öğrenme stilleri envanteri 7.1. versiyonu uygulanmıştır. Envanterin sonucuna göre; katılımcı öğrenci 16 soru için toplam 25 cevap şıkkı işaretlemiştir. Bunlardan 12 tanesi Kinestetik (K), 6 tanesi İşitsel (A), 5 tanesi Görsel (V), 2 tanesi Oku-Yaz (R) bellek tercihleriyle ilgilidir. Toplam cevap sayısına göre adım aralığı (*step distance*) "3" olarak belirlenen öğrencinin, en fazla cevap verdiği tercih olan Kinestetik bellek (12 cevap) ile ikinci yüksek cevap vermiş olduğu İşitsel bellek (6 cevap) arasında 3'ten fazla basamak bulunduğu için öğrencinin sahip olduğu algısal öğrenme stilinin, güçlü tercih (*strong preference*) derecesinde tek modlu (*unimodal*) kinestetik-devinimsel (*kinesthetic*) stili olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, görüşme ve gözlem verilerinden yola çıkarak, katılımcı öğrencinin piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren psikomotor becerilere dayalı ezberleyerek çalışma davranışının, VARK envanteri uygulanarak katılımcının sahip olduğu belirlenen tek modlu kinestetik-devinimsel öğrenme stili" tercihi ile örtüştüğü saptanmıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bulgularına göre, katılımcı öğrencinin piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ağırlıklı olarak psikomotor beceri temelli kinestetik bellek yoluyla ezberleyerek çalıştığı saptanmıştır. Katılımcıya uygulanan VARK algısal öğrenme stilleri envanterine göre öğrencinin öğrenmedeki bellek tercihinin tek modlu kinestetik-devinimsel" öğrenme stili olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğrencinin piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışma davranışı ile sahip olduğu öğrenme stilinin birbirleriyle örtüştüğü saptanmıştır. Araştırmanın verileri doğrultusunda, katılımcı öğrencinin eserleri başlangıç aşamasından itibaren ezberleyerek çalışma

davranışının çeşitli teknik ve müzikal sorunlar oluşturduğunun belirlenmesiyle birlikte performansa olumlu olarak yansıdığı konular da belirlenmiştir.

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışırken izlenen yollar nasıldır?" birinci alt problemine ilişkin bulgulara göre, katılımcının piyano eserlerini ölçü ölçü, yavaş bir tempoda ve sürekli tekrar ederek kas hafızasına alarak çalıştığı, eserlerin biçimsel analizini başlangıç aşamasında yapmadığı, öte yandan eseri ezberlemesini kolaylaştırdığı için armonik yapısını çalışma aşamasında incelediği, eserlerin artikülasyonlarına ve parmak numaralarına ilk aşamada notaları ezberlerken dikkat ettiği, eserlerin nüanslarına ise en son aşamada dikkat ettiği, eserlerin ezberi tamamlandıktan sonra akıcılık kazanabildiği belirlenmiştir.

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın olumlu yanları nelerdir?" ikinci alt problemine ilişkin bulgulara göre, katılımcının piyano eserlerini ezberleyerek çalışmasının eserleri daha rahat çalmasını ve duygularını katarak yorumlamasını sağladığı, eserleri kas hafızası ile çalışmasının ellerine daha fazla odaklanmasını sağladığı, eserleri ezberlerken belirlediği başlama noktaları sayesinde performansta takılma anında zorlanmadan devam edebilmesini sağladığı belirlenmiştir.

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın olumsuz yanları nelerdir?" üçüncü alt problemine ilişkin bulgulara göre, katılımcının piyano eserlerini ezberleyerek çalışmasının deşifre becerisini geliştirmesini engellediği, notasyonu ezbere alırken eserlerdeki artikülasyonlara ve parmak numaralarına dikkat etmediği zaman bunları sonradan düzeltmenin zorluklarını yaşadığı, nüansları ezberin son aşamasında eklemesi ve el kontrolüne odaklanması gibi etkenlerin performans anında nüanslara yeterince dikkat edememesine yol açtığı, eserleri ilk aşamalarda biçimsel özelliklerine dikkat etmeden ezberlemesinin performans anında cümle ve motif, tema gibi biçimsel öğelerin belirtilmesini olumsuz etkilediği, eserlerde akıcılığı ezber tamamlandıktan sonra sağlaması nedeniyle akıcılığın gecikmesine ve performans anında emin olunan pasajlarda hızlanma eğilimine neden olduğu, eserleri çalışmaya ara verdiğinde notasyonda yer alan nota, artikülasyon, nüans gibi öğeleri unutmasına veya değiştirmesine yol açtığı, zor eserlerde ellerine odaklanmasının katılımcının kendisini dinlemesini engelleyebildiği belirlenmiştir.

Piyano eserlerini ezberleyerek çalışmanın öğrenme stilleri ile ilişkisi nasıldır?" dördüncü alt problemine ilişkin bulgulara göre, öğrencinin sahip olduğu algısal öğrenme stilinin, VARK envanteri uygulanarak elde edilen sonucuna göre, güçlü tercih derecesinde tek modlu kinestetik-devinimsel" öğrenme stili olduğu belirlenmiştir. Katılımcı öğrencinin piyano eserlerini başlangıç aşamasından itibaren psikomotor becerilere dayalı ezberleyerek çalışma davranışının, katılımcının sahip olduğu belirlenen tek modlu kinestetik-devinimsel öğrenme stili tercihi ile örtüştüğü saptanmıştır.

Çalışma bulguları, çalgı eğitiminde başarılı bir ezberleme için farklı bellek türlerinin bir arada kullanılmasının önemini belirten görüşleri destekler niteliktedir. Eserleri kas hafızasının yanında görsel, işitsel ve özellikle analitik bellek ile destekleyerek çalışmak eksiksiz bir ezberleme için faydalı olacaktır (Chen, 2016; Jordan&Anders,1990; Mackinnon,1944; Chappell,1999; Ford, 1996; Imreh & Crawford 2002; Fenmen,1991; Şen, 1999; Özer, 2020).

Piyano eğitimcilerinin eğitim sürecinde öğrencilerin algısal öğrenme stillerini göz önünde bulundurmaları ve teknik ve müzikal sorunların aşılması için öğrencilerin baskın olmayan algısal öğrenme stillerini de geliştirmeleri için yönlendirici olmaları önerilebilir. Algısal öğrenme stilleri envanterlerinin öğretmenlerin kendisine de uygulanabildiği göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin sahip olduğu öğrenme stilini bilmeleri ve bu yolla öğrenciye yaklaşımlarında daha yapıcı olmaları önerilir. "Öğretmenlerin hem kendisinin hem de öğrencilerinin algısal öğrenme tercihlerini önceden tespit etmesi ve buna göre eğitim ve öğretim faaliyetlerini düzenlemesi etkili sınıf yönetimi uygulamaları açısından oldukça önemli ve değerlidir" (Düzgün, 2018, s.1624). Piyano eğitiminde ezberleme açısından öğrencilerin sahip olduğu algısal öğrenme stillerinin bilinmesi ve farklı bellek türlerinin bir arada kullanılması eğitimciler için verimli bir çalışma yürütebilmeleri açısından yararlı olacaktır. Çalışma verilerinden elde edilen bilgilerin piyano eğitimcileri için, eserleri ezberleyerek öğrenme davranışı gösteren öğrencilerin yaşadıkları durum ve sorunlara karşı farkındalık yaratması ve sorunların çözümü için yollar aranması bakımından literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Etik Kurul İzni

Araştırmanın etik kurul izni Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü tarafından 30/05/2023 tarihli toplantısında 18 sayılı onay kararı ile verilmiştir.

Kaynakça

Aytaçlı, B. (2012). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, *3*(1), 1-9.

Boydak, A. (2007). *Öğrenme stilleri*. Beyaz Yayınları.

Chappell, S. (1999). Developing the complete pianist: A study of the importance of the whole-brain approach to piano teaching. *British Journal of Music Education*, *16*(3), 253-262. http://dx.doi.org/10.1017/S0265051 799000340

Chen, R. (2016). Memorization of piano music: a challenge for Chinese piano students. *Asian Social Science*, *12*(3), 112-118.

Çimen, G. (2013). Piyano eğitiminde deşifre. İçinde S. Karakelle (Ed.), *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*, (ss. 105-123). Pegem Akademi.

Düzgün, S. (2018). Türkçeye çevrilmiş VARK öğrenme stilleri envanterinin doğrulayıcı faktör analizi modeli ile doğrulanması: Öğretmenler örneği. *Turkish Studies*, 13(11), 1619-1634, *http*://dx.*doi*.org/*10.7827/TurkishStudies.13442*

Erden, M., & Altun, S. (2006). *Öğrenme stilleri*. Morpa Yayınları.

Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Fleming, N.D., & Mills, C. (1992). Not another inventory, rather a catalyst for reflection. *To Improve the Academy*, 11, 137-155.

Fleming, N. D. (1995). *I'm different; not dumb. Modes of presentation (VARK) in the tertiary classroom*, in Zelmer,A., (ed.) Research and Development in Higher Education, Proceedings of the 1995 Annual Conference of the Higher Education and Research Development Society of Australasia (HERDSA), HERDSA, Volume 18, pp. 308 – 313. https://www.vark-learn.com/wp-content/uploads/2014/08/different_not_dumb.pdf

Fleming, N.D., & Bonwell, C. (*2019*, Mayıs*). How do I learn best?* https://vark-learn.com/wp-content/uploads/2019/07/How-Do-I-Learn-Best-Sample.pdf. Erişim tarihi Mayıs 16, 2023.

Ford, J. (1996). Many ways to memorize. *Clavier*, 35(3), 24-26.

Gökbudak, S. (2013). Piyano eğitiminde öğretim eserleri ve basamakları. İçinde S. Karakelle (Ed.), *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*, (ss. 1-42). Pegem Akademi.

Hughes, E. (1915). Musical memory in piano playing and piano study. *Musical Quarterly*, *1*(4), 592-603. http://dx.doi.org/10.1093/mq/I.4.592

Imreh, G., & Crawford, M. (2002). *Practicing perfection: Memory and piano performance*. Psychology Press. https://doi.org/10.4324/9781410612373

Jordan, A. L. (1990). Stamp out memory-by-default. *Clavier*, *29*(5), 32-36.

Klöppel, R. (2013). *Mentales Training für Musiker*, Kassel, Bosse Verlag.

Mackinnon, L. (1944). *Music by heart*. New York: Oxford University Press. http://dx.doi.org/10.2307/923122

Özer, B. (2020). Piyano eğitiminde zihinsel çalışma ve ezberlemenin önemi. İçinde H. Şahin (Ed.), *Eğitim bilimleri: Teori, güncel araştırmalar ve yeni eğilimler*, (ss. 23-43). Ivpe. Cetinje, Karadağ.

Pamir, L. (1983). *Çağdaş Piyano Eğitimi* (2. baskı). Beyaz Köşk Yayınları,

Sadie, S. (2001). *The new grove dictionary of music and musicians* (2. baskı., Cilt 1). New York: Oxford University Press.

Subaşı M., & Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *21*(2), 419-426.

Şen, S.B. (1999). *Piyano tekniğinin biyomekanik temeli*. Pan Yayıncılık.

Tutar, H., & Erdem, A. T. (2020). *Örnekleriyle bilimsel araştırma yöntemleri ve Spss uygulamaları* (1. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Ulucak, R., Yücel, A. G. & Koçak, E. (2019). The process of sustainability: From past to present. İçinde B. Özcan & İ. Öztürk (Ed.), *Environmental Kuznets Curve (EKC) A Manual* (ss. 37-53). Elsevier.

Vark-Questionnaire. (2023, Nisan 18). https://vark-learn.com/the-vark-questionnaire/.